

Előfizetési árak:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona
Egy szám ára	20 fillér
Nyilttér sora	40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz a lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet körút 41. sz.

P O L I T I K A I H E T I L A P

Ujabb akció.

A nemzetiségi urak nem nyugosznak. Az általános választások tagadhatatlan sikerei óta újabb és újabb sikerekről álmodoznak, melyekhez a talajt — valljuk be őszintén — a lefolyt országgyűlési ciklus alatt bent és kint elég ügyesen előkészítették. A Házban feltálatlalt ugynevezett sérelmeckéket, melyeknek jórésze alaptalan hazugság volt, az egyházi hatóságok vasszigorát, mellyel a renitens papocskákat letörni iparkodtak, lapjaikban elefántokká, vérlázító erőszakoskodássá fujva tálatták fel a népek, mely kellő kritika hiányában mindig kész prédájává lett és lesz annak, ki gondolkodásához, eszmenetéhez bármi módon, de hozzáférekzik.

Ehhez járul még az, hogy a nemzetiségi urak kisajátították a szociáldemokrata párt programjának azt a részét, a mai politikai helyzetet teljesen uralja: az általános választói jog kérdését, mi által egy teljesen organizált párt szimpátiáját és támogatását biztosították maguknak — természetesen csak ebben a kérdésben —, ami pedig magában véve is sikert jelent, mert a munkásnép nagy tömegével, mely újabb akciójukban kisérni fogja őket, hatni fognak a nép részére is, melyet még elmaszlagolni nem sikerült.

El lehetünk hát készülvé, hogy a szeptember hóban kilátásba helyezett népgyűléseken Hodzsáék, kiknek szarva a legutolsó időben ugy is nagyranőtt, az egységes magyar nemzeti állam-eszme nagyobb dicsőségére ismét tért hódítanak s teljesen veszélyeztetni fogják még azokat a kerületeket, azokat a vidékeket is, hol a népet

eddig tanusított józanságában fentartottuk.

Csodálkozunk azon, ha nem így lenne. Ez azonban ki van zárva! Főtörökvtük a nép kedélyét folytonos izgatottságban tartani, ujságjaik, röpirataik, gyűlésezéseik, titkos és nyílt összefüveteleik utján mindez ideig sikerült s az őlszó hatalma, a közvetlen érintkezés csak erősíteni fogja azt a kapcsolatot, mely a nép javáért harcoló bajnokokat (?), a népjogokért szenvedő mártirok (?) alakjait a romlatlan neplélek tiszteletével összefüzi.

Most fog majd kitünni, hogy a nemzetiségi kérdésben nem látunk tovább az orrunknál. Most bosszulja meg magát az az elnéző, határtalanul lojális, gyengéd, sőt beoézetgő politika, mely akkor is cirogatott, mikor sujtani kellett volna! Szóval, most már későn lesz operációt végezni az ar a testen, melyen nemcsak a fej, hanem már az egész test is befekélyesedett.

Pedig mi lett volna egyszerűbb! Vasszigorral, kérelhetetlen következetességgel letörni néhány nyughatatlan vértü egyént in principio, kik különféle, már néhányszor részletezett okokból visszavonást támasztottak, vagy felvenni a harcot néhány százezer nekivadult, jelszavak után induló tömeggel, kiknek bensejét nem a józanság, nem az ész, nem a kritika, hanem az aljas módon felszított düh, elkeseredés, méltatlankodás uralja? Ezt a tömeget megfékezni már alig lehet, ezzel már csak alkdüni lehet! Az alkura kényszerített fél pedig mindig engedni kénytelen! Az alku pedig a politikában mindig hátrányos.

Lehetséges, hogy csak mi látjuk ily sötéten a helyzetet, mi, akik itt

élünk, itt küzdünk nemzeti jogaink igazáért, körülvéve az ellenfél hullámzó tömegétől; mi, akik látunk, hallunk mindent, mit a mi gyengítésünkre, sőt vesztünkre kieszelnek, de nincs kizárva, hogy távolból egészen másként látszik mindez; lehet, hogy a borus ég ott fényárban uszík; lehetséges, mert azért nem hisznek, azért nem sietnek segítségünkre a nagy veszedelemben, melyről a legutolsó évek alatt egyre prédikálunk.

Most ki fog majd tünni, hogy mi látunk-e rosszul, vagy mások fogták fel hamisan a helyzetet. Őszintén kívánjuk, hogy nekik legyen igazuk.

Céltudatos, előrelátó, vaskövetkezetes, alkuvást nem ismerő, mindenben csak az állam érdekeit kereső politika mellett még most is mehetnénk valamire, de akkor félre kell tenni az álszégnyt, mely nemzetiségi politikánk kifejtését eddig is akadályozta, s nem törődve a külföld felé ordító bajnokok (?) mocskos fenyegetésével, nem törődve a külföld sugalmazott förmedvényeivel, előre-törve csak egy eszme mozgassa cselekvésünket: az egységes állam fensége eszméje.

Ám mosolyogjanak le bennünket, kik folyton egy és ugyanazon eszmét hangoztatjuk, mi azzal nem törődünk. de ennek keresztülvitelét tartjuk létérdekünk alapjának, s mi minden kicsinyes ellenvetések dacára sem veszítjük el lelkünket és bizalmunkat az eszme sikeres megoldása iránt, ha férfias kézzel kezeljük a zablát, ha vaskézzel fogunk a felburjánozott gyom kiirtásához.

Hogy nem lesz-e az orvoslás, a tisztogatás későn, meglátjuk a pozsonyi, és a zsolnai akció eredményéből.

LANG M. és FIA
divatáruháza Túrócszentmárton.

Különlegességek:

RUMBURGI VÁSZNÁK, NŐI SZÖVE-
TEK, SZÖNYEGEK, FÜGGÖNYÖK
kiváló minőségben.

ÜRÍ és NŐI CIPŐK, FÉRFI-INGEK,
BORSALINO KALAPOK

ANGOL NŐI COSTÜMÖK

mérték szerint, Bécsben készítve

jótállás mellett!

Kultúra — gondolkodás nélkül. A brünni „Hlas“ állandó figyelemmel kíséri az elnyomatás súlyos jármában szenvedett testvérnemzetnek, a tónak rettenthetlen küzdelmeit, vágyait és törekvéseit s természetesen a magyar állam jogfosztó zsarnokoskodása képezi figyelmének központját. Abban a ritka megisztelő figyelemben részesít tehát, hogy minden számában megemlékezik rólunk. Világosabban: minden alkalmat megragad, hogy tót testvéreit biztosítsa rokonszenvéről, szeretetéről és arról, hogy törekvéseiben tökéletesen egyetért vele. S azonos érzéseket táplál természetesen velünk: a magyarokkal szemben is. Szóval, egy követ fúj velük.

Ennek eredménye, hogy a két „nagy nemzet“ nevében két „világlap“ működése állandó szellemi ölekezésekben merül ki. Nem régen a Národnie Noviny tárta ki karját s a Hlas esztelenül feltűnt neki s belerohant. A Národnie Noviny u. i., mely az Apponyi törvény által megfisztított levegőben nem érezte jól magát, segélyért kiabált. Ezek a kétségbeesett hangok csalták ki a Hlasból is azokat a szánakozó, mélabus melodiókat, melyekkel fegyvertársát sürű és meleg ülések között vigasztalni próbálta. De a tulajdonos érzés, mely szívüket megszállotta, ránehézett agyukra is, s kezdtek látni ferdén, s gondolkodni görbén. Élénk eszmecseré indul meg köztük egy, nekik fölötté kényelmetlen kérdés: a magyar kultúra fölött, amelyről azonban minden erőlködés nélkül kisütötték, hogy az egyáltalában nem létezik. S amikor azt a dolgot a valóság táblájáról ilyen egyszerűen letörtölték, az irt betöltötték avval, ami nekik nagyon kellene: a tót nemzet világraszóló kulturális életével. És gondolataikat a kifizérhetetlen ösvényeken tovább vonszolva, kisütötték azt is, — isten tudja hányadszor — hogy a magyar faj kultúrával nemcsak hogy nem bír, hanem arra rátermettsége sincsen, következőleg barbár marad az a világ végezetéig. És tovább: hogy ezt a hiányát pótolja valamilyen, rá van utalva, hogy a tótok fejlett kulturáját a maga

részére kisajátítsa s azt mint sajátját a világ szeme elé vigye. Ennek a tót műveltségnek legelső bajnoka a N. N., azt a Hlas is elismeri róla, valószínű, hogy kölcsönös megállapodások eredménye folytán. De nekünk kissé feltűnt, hogy a lelki világosságnak ez a terjesztője csak nemrég arról irt, hogy a köznép fiait a tanulástól távol kell tartani, mert az iskolában kevés nemzeti érzést visznek s így könnyebben engednek a magyarosításnak. Továbbá aki hibául róttá föl, hogy a magyar középiskola több gondot kezd fordítani a hasznos reál tárgyra, mint a holt görög, latin nyelvekre. Es végtül, aki a szabadgondolkodókat, következőleg a gondolat szabadságát is szertelelt gyűlöli azért, mert az saját keretében holmi nemzetiségi aspirációkat megtűrni nem hajlandó.

Erre nézve érdekes világot vet egy cikkelye, melyben a szabadgondolkodók Prágában tartandó nemzetközi konferenciájáról ir. Szerinte ez nem egyéb, mint a „szláv-ellenes gyilkos intrikának frivol kísértése a szabadgondolkodás cégre alatt.“

Dehát csináljon a Nár. Nov. kulturát tovább és — gondolkodás nélkül.

Szénhiány.

A prigeji szentelepek.

A tavalyi hosszú tél és a tél folyamán érzett fűtőanyag hiánya eléggé megtanítottak bennünket arra, hogy az idén előre bejelentett szénhiány kérdését kellően respektáljuk s azzal, amennyire lapunk keretei engedik, már most foglalkozunk.

Kétségtelen dolog, hogy a magyarországi szénhiány egyik főoka az osztrák kormány ama törekvéseben keresendő, mellyel hazánkban megindult iparfejlesztési akcióhoz feltétlenül megkívánt erőszolgáltatás eszközét tőle telhetőleg elvonni iparkodik. Eme felvevésünknek legpre-

nansabb bizonyítéka az, hogy a kassa-oderbergi vasut második vágányának kiépítéséhez, mely főbehozatali vonala a porosz és osztrák közsének, hozzájárulni nem akar, mivel eléri azt, hogy az amugy is nagy áruforgalom mellett ez a vonal a mai viszonyok közt a mutatózó nagy szükségletnek megfelelni legjobb akarat, legteljesebb erőmegfeszítés mellett is képtelen.

Emeli a bajt azon körülmény is, hogy az érdekelt szénbányák, melyek a magyarországi szénzállításra köteleket eszközöltek, mivel a nevezett vasut határidőre a szállításokat lebonyolítani képtelen, a határidőhöz kötött, de tényleg el nem szállított köteleket lebonyolítottak veszik, abból a könnyen érthető okból, mivel a németországi időközi szállításoknál a felhalmozott készletet jóval magasabb áron értékesítik.

Ami azonban a legsajnálatosabb, ennek a manipulációnak megint csak mi fogjuk az árat megadni, amennyiben az élelmes kereskedők, a nagy kereslet mellett, a közsén árat legálább 30—40 százalékkal fogják emelni, ami tekintve időjárási viszonyainkat, jelentékeny megterhelést jelent.

És ezt a szükségűszorát mi, akiknek a legcsekélyebb jóakarattal mellett módjunkban állana a bajon segíteni, csodálatos egykedvűséggel tűrjük, holott körül vagyunk véve kifünő minőségű szentelepekkel, csak napfényre kellene emelnünk a kínálkozó kincset.

Igaz ugyan, hogy az élelmes tőke, bizonyos fokig már is megnehezítette az ehhez való hozzájárulást, de az államnak módjában áll, hogy ezeket a községnek kizsákmányolására irányított spekulációkat megakadályozza,

TÁRCA.

Jani bácsi...

Irtá . . .

Ures már a vármegyeház „kapualja“, mely alkalmas időben valóságos főkkaszinója volt az uri népnek. Ő vitte ott a szót, a mi jó öregünk. Itt pletykázott, itt oktatta a fiatalabb generációt az alkotmányos hadviselés műfogásaira. Itt adta le szenzációs szerelmi kalandjait. Itt küzdötte végig a nagy idők diós harcait... Ilyenkor, ha tűzbe jött ez a szelid ember, térdig gázolt a vérben, jóllehet tudtuk róla, hogy sohasem szagolt puskaport. Mosolyogni, nevetni azonban nem volt szabad. Ha mégis megessett, úgy leszedte az ily szerencsétlenről a keresztvizet, hogy szinte részletekben somfordált el az áhitatos hallgató-ság közül.

— Ostoba, tökfilkó! Röhögöd ki az öreg-apádat! Azt, azt... aki, mikor én a szabadságot harcoltam, brindzát gyurt a hurbanistáknak... Ő is az volt, Hurbanista volt! Krumpilfaló cserepár! Tudjátok is ti, mi volt a honvéd?! De én tudom. Velük rohantam

a szolnoki gyilkos ágyutűzbe... Velük küzdöttem a strufis rákok ellen Szenttamásnál... Mit, talán nem hiszitek?...

— Már miért ne hinnék!

— Azért mondom!

Pedig a visszafojtott kacagás úgy a torunkra fektűt, hogy majd megfuladtunk, mert, az igazat megvallva, a mi édes öregünk urnapi ágyuzásnál alig hallott egyebet.

Ha a katona-témákból kifogyott, bohókás asszonyhistóriákkal traktálta a hallgatóságot, kiszinezve mindent az ő utólréhetetlen fantáziájával. Egy-egy zaftos mondasán percekig kacagotunk, ami szemmel láthatólag jólesett az öregnek.

— Mik vagytok ti hozzám képest? Ez is fiatalság? Ma is több becsületem van a fehérnépnél, pedig a homlokom a kupámnál végződik! Hát még mi volt hajdanában!... Egy szép asszony szemeiért, úgy szép asszony mosolyáért zuzmarás télben, éles hóban lejöttem Árvából... Az igaz, hogy pompás lovakon. Igazi vörlovakon... Nem kellett azoknak ostor, mint a mai urinép gebéinek.

Roppant nagyra volt a lovaival. Pedig szemtanuk beszélnek, hogy egy-egy ilyen kirándulás alkalmával az ostorból meg a nyél-

ből csak annyi maradt a kezében, amennyit a markában szorongatott.

Allitól az ő lovaira mondták, hogy van Árvában egy állatfaj, amely se nem ösvér, se nem ló, hanem úgy hívják, hogy „forspont“.

Szinte tres volt a város. Ha az alkotmányos küzdelmek kiszóltították a csatatérre. A korteskedésben egyszerűen utólréhetetlen volt. Amely faluba betette a lábát, oda az ellenfél be se szagolt, mert rendszeren a bőrével fizetett merészlegeért. Feltalálta magát a legnehezebb helyzetben is s ha másképp nem, egy-egy huzáravágással segített szorultságán.

Egyszer megelőzték őt Vrickón. Mire a mi kortesaink odaértek, a községet már megszállta az ellenfél.

— No mi lesz most, öreg?

— Mi lesz? Majd mindjárt meglátjátok!

Hirtelen összeszedett néhány markos leányt s azokkal nekivágott a kocsmának. Egyik nemzetiségi kortes éppen kint ügylgett a pitvarban. Elébe állt az ő hatalmas alakjával s ráordított, hogy csak úgy zugott bele a ház:

— Mit keres maga itt?

— Amit a tekintetes ur!

— Igen? De ezért a tyukszememnek

sőt a kezeibe lerakott hatalmi eszközökkel kényszerítse a spekuláns nagytőkét, hogy ne csak saját érdekeit, hanem a hazai ipar és a közönség érdekeit is tartsa szem előtt.

A privilégiai környéki széntelegekről beszélünk most, hol tudunkkal temérdek és igen jó nagymennyiségű barna szén fekszik kiaknázatlanul, vármegyénk és Nyitra vármegye ipari viszonyainak rendkívül nagy kárára. S a közönség hallgat tovább is, ezek az állapotok így maradnak mindaddig, míg az a spekuláns tőkének jólesik.

Tudunkkal a privilégiai birtokosok annakidején, midőn a város határában levő szén kiaknázásának kérdése szóba került, a kihasználati jogra nézve Pálffy János gróf nagybirtokossal kötöttek szerződést, ki maga is kiváló minőségű szénleppel rendelkezik, sőt a vastag szénréteg birtokainak nagy részén átvonul.

Ez a szerződés azonban, a salgótarjáni közsébbányai társaság közbe lépése, s bizonyos helyi nagyságok manipulációja miatt bírólággal megsemmisített; mely per befejezte után a keresés jogát a fentebb említett részvénytársaság váltotta magához.

A lejárt hat év után, melyre a szerződés szólt, a város ismét meghosszabbította a társaság szerződését két és fél évre. Innét-onnét, tehát már 8 éve annak, hogy az igen tisztelt társaság még mindig keresi a szénét, amely szinte a felszínen van, anélkül, hogy csak egyetlen helyen megpróbálta volna az aknanyitást vagy megindította volna a szükséges eljárást arra nézve, hogy a privilégiai szén feltárható legyen.

Ennek azonban igen egyszerű oka van. A Privilegy környéki szén sokkal jobb minőségű a nagyon is salakos salgótarjáninál, s így a társaságnak

éppen nem érdeke, hogy egy jobb minőségű szénét vigyen piacra mindaddig, míg a készletlen levő salgótarjáni tart, mert félt, hogy ez esetben a részvényes urak zsebejé egy pár koronáskával megrövidül.

De igen jellemző még az igen tisztelt társaságra nézve az is, hogy még a birtokosokat, tehát a legkövetlenebbül érdekeltet sem akarják tájékoztatni a furások eredményéről, épp azért onnét, hol szénrétegre talál, még a munkásokat is elküldik s egyes egyedül a társaság mérnökei végzik a furásokat, nehogy valahogy a rétegek minőségéről a közönség tájékozást szerezhesen s így esetleg a megváltás olcsósága veszélyeztetve legyen.

Elhöz azonban nekünk kevés közlünk van, de beszélni fogunk róla, ha szükséges lesz, sőt beszélni fogunk még egyébről is.

Azt azonban kötelességünknek tartjuk, hogy a felvidéki ipar és a szénfogyasztó közönség érdekeit védelmünkbe vegyük, s épp azért arra fogunk törekedni, hogy vármegyénk és a szomszédos vármegyék közönsége megmozgassanak minden követ és elkövessenek minden lehetőt, hogy az említett széntelegek még idejekorán megnyitassanak.

Ha másként nem lehetne a bajon segíteni, úgy a kormánynak kell az ügyet a kezébe venni, mert neki legszentebb érdeke, hogy a Felvidéki ipar fejlődésének rovására szánt spekulációknak véget vessen. Igaz ugyan, hogy vármegyénk közönségének, a privilégiai znióváraljai vonal kiépítésére vonatkozó kezdeményezése — melynek főcélja a széntelegek kiaknázása és értékesítése lett volna — anyagi eszközök hiányában egyelőre elodázott, de bizton reméljük, hogy ha a

kormányt a kiválóan fontos vonal szükségesség voltáról meggyőzőn sikerül, a legmesszebb menő áldozatoktól sem fog visszariadni és e vonalat az állam ki fogja építtetni.

Egyelőre tehát csak az volna feladata a vármegye közönségének, hogy feliratilag hívja fel a kormány figyelmét a privilégiai széntelegekre, s kérje fel, hogy minden eszközzel hasson oda, hogy az ott rejlő szén a közönség és a felvidéki ipar használatára kiaknázassék.

(ch.)

Juriga állami kosztón.

Juriga Nándor, a nyughatatlan vért nagyszöllősi plébános, ki rövid két év alatt kiküzdötte magarészere a mártíromság koszorúját, tudvalevőleg már néhány hónap óta a váci fogházban ül. Ismertettük annak a bucsuzásnak a körülményeit s megemlékeztünk arról a kis könyvecskéről, melyet a fogházba történt elszállásolása előtt adott közre, de csak meghittebb barátainak, melyet azonban az amerikai tót lapok majdnem teljes szövegben leközöltek, amely természetesen szintén telve volt irántunk való gyűlöletének burkolt ostobaságaival.

Azt hittük, hogy a fogházban csendes ember lesz, s nem gondol arra, hogy igazságait a börtön falai közül is folytassa. De csalódtunk, Juriga talál módot arra, hogy zeteineket s a jövőben táplált reményeinek kifejezést adjon, ha másként nem egy kis kerülővel.

A napokban felkereste őt egy amerikai tót lap munkatársa, ki lapjában a „Slovensky Dennik“-ben leírja Jurigával folytatott beszélgetését. Miután Thomka kijelentette, hogy magyarul nem tud, a fogházfelügyelő engedelmét adott arra, hogy Jurigával tótul beszélgethessen.

Thomka mindenekelőtt átadta Juriganak az egész amerikai tótság üdvözlését, de különösen Rovnyánek Ambroze, Wolf tót nemzeti vezeték, továbbá a Slovensky Dennik és az Amerikansko Slovenské Noviny tót vezér lapok üdvözlését, melykülönbön Juriganak Amerikában élő két fiúvere, Juriga András és János külön üdvözlését, kiket Thomka személyesen jól ismer. Mire Juriga Thomkát, mint az egész amerikai tótság személyesítettjét, homlokon csókolta. A beszélgetés folyamán Juriga elmondta, hogy a viszonyokhoz mérten jól érzi magát úgy testileg, mint lelkileg. Egész tüzzel azt üzenté az amerikai tótnak, hogy a tót népért megindított munkájában őt nem tántorítja meg sem kérés, sem fenyegetés, sem százzorta vadabb hóhérok, hanem reméli, még jobban megacélozva jön ki a börtönből és hogy minden percben kész lesz életét feláldozni a tót nemzet szent ügyéért. Felhívja az amerikai tótokat, hogy úgy ötet, mint a magyarországi tótság minden más vezérét és tanácsadóját továbbra is támogassák anyagilag és erkölcsileg az egyenlően, de a szent igazságért folytatott harcban. Juriga apróra kikérdezte az amerikai tót viszonyokat, melyekről különben eléggé jól van értesülve. Roppant öröme volt, hogy az első amerikai tót kongresszus Cleveland városban május 27-én olyan fényesen sike-

hagyon békél! — A másik pillanatban már úgy fellökte a teljesen ártatlan embert, hogy egész hosszabban végignyult a kiagyagolt gádroban. Ez volt a jel. Tíz perc múlva úgy megpuccolták a falut, hogy irmagja sem maradt az ellenfélnek.

Megvolt benne a magyar ur természete: fizetni nem szeretett. Mikor még Lászlófalván gazdálkodott, holmi aprólékos dolgokkal adósa maradt a kovácsnak. Hosszu idő után eszébe jutott emberünknek, hogy beszél az öreghez egy kis pénzmagért. Az öreg éppen akkor elhaldokolt fel az ágyból...

— Na, mit akarsz?

— Egy pár garasra volna szükségem, nemzetes ur!

— Mindjárt gondoltam. Várj egy kicsit!

A kovács megőrült a nem várt biztatásnak.

— Hát tudsz-e táncolni?

— Ugy a magam módja szerint...

— Nohát idevele... — Ezzel átkarolta az elképedt kovácsot, rákezdett egy csárdást futtatni s egy másfélórás tánc után szépen kilődította a verejtékben uszó kovácsmestert, ki megnyult ábrázattal mesélte:

— Furcsa egy ur az, kérem. Nem elég, hogy nem fizetet, de ráadásul majd halálra

táncoltatott!

A fatalságért rajongott. Ha tehette, részt vett még az iskolák kirándulásain, sőt tanulmányutjain is. Egy ízben Fiuméba ment velük, hol a gyerekek előtt tüntetni akart az ő olasz tudásával. Megállt egy elhízott, mosolygóképtű kofa előtt:

— Na, mia donna, kvántó kosztó tentó karfioló?

— Hovorte radšej slovenský pán mój, lepšie sa porozumieme!

S nem várt feleletre lett az általános kacagás. De az öreg is veltük kacagott. Anynyit azonban elért ezzel a különös olasz nyelvel, hogy a kofa, afeletti örömben, hogy földivel találkozott, lesszállított áron adta a karfiolt.

Száz meg száz jellemző történet forog még közszejön, a mi édes öregünkről, akinek hiányát most érezzük leginkább, mikor már uincs...

*

Mindezt abból az alkalomból mondtam el, hogy barátai díszes sarkötvet emeltek porladozó hamvai fölé, mely isztebnyei és szentpéteri Dávid János emlékéért hirdetni fogja időlen időkéig.

rült és Isten áldását kívánta a kongresszuson megalakult Tót Liga és Nemzeti Tanács működésére, melyek a magyarországi tótság felzárkózását célozzák első sorban. Juriga úcsérte és roppant helyeselte az egyöntetűséget, határozottságot és határtalan szorgalmat, melyet Amerikában minden tót nemzeti mozgalomban tanúsítanak. A tót nemzet údvét abban látja, ha a nép művelődik a tót nemzeti szellemben szerkesztett újságok által, Juriga a fogházban mostan hittudóri érkekezésén dolgozik. Egész garmada könyv áll előtte. Meg akarja írni szent Ciril és Metod szláv- a postolok életét és a munkájával a tót nép nemzeti ántudatát akarja erősíteni. E célból horvát eredetiben olvassa Milinovic munkáját: Vonások a szláv liturgiáról. Belemélyed néha Bauer Ottó német munkájába: A nemzetiségi kérdés és a szocializmusba. De e munkában nem tetszik neki, hogy a szerző nagyobb jelentőséget tulajdonít a kultúrának, mint a származásnak. Olvassa azonkívül Hviezdosláv tót kiltő verseit.

Juriga azután bizalmasan kifejtette néhány tervét, hogyan lehetne a jövőben sikeresebben igaztani a tót nemzeti élet fölvilágosztatása érdekében, de e terveket nyilvánosságra hozni ma még nem tartja célszerűnek. Thomka, aki ezek után így szól: „És mi, az amerikai tót testvérei, igérjük és esküszünk mindenne, ami szent, hogy néptünkhez és fölvilágosodott vezéreikhez minden lehető módon ragaszkodni fogunk és hogy őket semmi körülmények között el nem hagyjuk és utódainkat tót nemzeti szellemben fogjuk nevelni.“ Thomka azután megemlékezik még a katolikus-faló Slovenský Týždenník tót heülapról, melynek tizenháromezer olvasója van. E katolikus-faló tót újságnak egyik munkatársa, Porubszky Dusán, most augusztus 12-én kezdte meg egy évi büntetését a váci államfogházban, hol tehát Jurigának társa lesz. Az amerikai tót lap cikkéhez az „Alkotmány“ a következő érdekes megjegyzéseket fűzi:

E cikkből világosan kiérthető, hogy Juriga erősen készül az új küzdelemre és ha kiszabadul, az igaztatást átvissza a vallási térre. Valószínűleg arra fog törekedni, hogy a kath. tótok között igazságot a latin liturgikus nyelv ellen és helyébe az ó-szláv nyelv mellett csináljon propagandát. Juriga szemé előtt alighanem a horvát példa lebeg. Horvátországban negyven évvel ezelőtt szintén a glagolit liturgiával kezdték az igaztatást. Érték is el nagy eredményt. De ez kevés. Evés közben jön meg az ember étvágya. Ma már az állami élet minden terén igaztatnak Magyarországot ellen, hogy Horvátországot egészen függetlenítsék. Tényleg óriási erő rejlik az indokban, mely kioltathatlan tüzzel telíti meg a népeket és mely a szabadgondolkodást is hatalmába veszi, hogy a nép nyelve uralkodjék az oltáron és vallásos mezbe öltözve, a háttérben világi politikát szolgáljon. Szenvedély válik, mely vértanukat terem. Hanem Juriga, a börtön cellájában a jövőre gondoló Juriga — ezt már mostan meg lehet állapítani egész bizonyossággal — alaposan csatlódni fog és semmi eredményt sem fog elérni. Mert óriási különbség van a horvát és a tót nép között. Ugyanis az Adriai-tenger partvidékén levő horvát kolostorok sok évszázad óta használják az ó-szláv liturgiát, tehát meg van a jogfolytonosság és a történelmi alap. Most pedig, hogy a Balkán minden horvátja

fel akarta cserélni a latin templomi nyelvet az ó-szlávval, magának X. Pius pápa ószent-ségének kellett többször közbelépni, hogy érvényt szerezzen az 1898. évi pápai rendeletnek, mely szerint csak azok a plébániák használhatják az ó-szláv nyelvet, ahol az már harminc év előtt divott. Egészen más a tótok helyzete. Hiába feszegeti a szakolcai Ludové Noviny tót heülap már évek óta — ugylát-szik — a Juriga ösztökölésével, hogy szent Ciril és Metod idejében a tótok is ó-szláv nyelven miséztek és csak a frank birodalom német püspökei tiltották be e kiváltságot. Ez, ha igaz is lett volna, a mai tótokat nem érinti. Mert az akkori szlávok, vagyis a Nagymorva fejedelemség lakói, akik a mai tót területeken laktak, jobbára elhullottak a magyarok győztes csatáiban vagy átmenekültek a Morva folyón. A mai tótok pedig egy későbbi népalakulatot képeznek. A honfoglaló harcok után a Dunántúlról átjöttek a szlávok, Gácsországból a lengyelek, e népcsoportok összeolvadtak a pusztá gyér lakosságával és egy egészen új nyelvet, a mai tót nyelvet alkották, mely lényegesen különbözik a morvától. E szláv nyelvészeti tényre fényes bizonyítékul szolgál dr. Czambel Samu budapesti tót író 601 oldalas tót nyelvelemző munkája: „A tót nyelv és helye a szláv nyelvek családjában“, mely tót nyelven a múlt évben hagyta el a sajtót. E korszakos munkának igazat adott olyan hivatott forum is, aminő a szentpétervári orosz császári akadémia. Hiába erőlködik tehát Juriga, nincsen történelmi alapja, hogy az ó-szláv nyelvet becsmérlhesse a templomba. Jó lesz azonban, ha az egyházi körök eleve figyelemmel fogják kísérni a vallási térre is átszapo akcióit, mert az óvatosság nem árt, ha pedig elterjedt a tűz, nehezebb eloltani.

Gyújtogató villámcsapás.

Vasárnap este sötét felhők kerekedtek a lptói hegyek felett, melyeket az egyidejűleg keletkezett szél gyors tempóban hajított vármegyénk felé. A sűrű felhők közt meg-megvilágítva az alkonyat homályába süllyedő tájat, gyors egymásutánban villámok cikáztak át, melyet a menydörgés iszonyu robaja követett.

Ugy nyolc óra tájban már városunk felett is permetezni kezdett az eső s az égiháború teljes fenségében, közvetlen fejünk felett tombolt és viharzott. Egyszerre fülksiketítő csattanás hasította át a levegőt, mely megráztá a környék ablakait. A menydörgés elltő zaját pár perc múlva emberi kiáltások hangzavara váltotta fel, kik rémülten szaladtak a katolikus templom felé, melynek közvetlen társomszédságából sűrű, fekete füst emelkedett a magasba, melyet csakhamar követek az elltőrről lángnyelvek, megvilágítva a néptelen piacot.

A Politzer-féle vendéglőbe sujtott a gyújtogató villám, mely ház Révay Gyula báró tulajdonát képezi. A ház régi, korhadtt faszindellyel fedett teteje pillanatok alatt teljesen lángokban állott s az időközben keletkezett gyenge szél áthajította a lángnyelveket a szomszédos Soltész-féle házra is, mely már-már tüzet fogott.

A sziporkák és égő zsaratnokok ezrei röpködtek a levegőben, melyek, ha közben meg nem ered a zápor, rettenetes veszedel-

lembe sodorhatták volna a jórészt már pihenni tért község lakóit, kiknek mindene a tűz martalékává lett volna.

A községség rémüllete azonban csak akkor hágott tetőfokra, midőn az oltani siető publikum közé valaki odadobta azt a bamba megjegyzést, hogy a Soltész-féle házban levő Urszynyi kereskedésben nagymennyiségű lőpor van raktáron.

Ennek az ostoba és lelkiismeretlen megjegyzésnek köszönhető, hogy a kész szives-séggel segíteni akarók jórésze távpartortotta magát a tűzben álló épülettől, másrészt pedig a helyi túlzottság, mely csak nagy kededelemmel érkezett a katasztrófa színhelyére, állítólag ép ez okból teljes erejével erre az épületre vetette magát, míg a tűz fészketől balra fekvő épületek védelmét teljesen elhanyagolta.

Magunk jártunk a fentemlített kereskedésben s kérdézősködésünkre a tulajdonos beszélte, hogy a makszimális lőpor mennyiség, melyet készleten tart, nem haladja meg a 12 kilót, a tüzeset napján pedig nem volt raktáron több nyolc kilónál, az is oly biztos helyen, melyhez tűz nem férkőzhetett. Ezen elővigyázati rendszabályok betartására különben is kötelezve van. De még 7—8 kiló szabadon levő lőpor még felrobbanás esetén sem okozott volna különös veszedelmet.

Éppen azért, a községség köréből számos oly hang volt hallható, hogy az egész lőpor mese, csak bizonyos célok takargatására volt jó! Mi azonban nem tételezünk fel senkiben ekkora lelkiismeretlenséget, mert ha ez csakugyan így volna, akkor egy percig sem kételkednénk abban, hogy a hatóság a jelen túlzott szervezetet nyomban foleszlatná, az egész intézmény szervezését maga venné kezébe.

Mint hogy azonban ezekhez a dolgokhoz a nagyközségségnek is van köze, de meg a túlzottégyesületnek is, minden körülmények közt helyen való dolog volna, ha az illetékes hatóság megindítaná a vizsgálatot s igaz-e az, hogy a jelenleg működő önkéntes tűzoltó egyesület veszély idején megkülönböztetést tesz keresztény és zsidó között, vagy magyar és tót között. Ezt a községség és a túlzottság érdekében valónak tartjuk!

Amit előre megjósolhatunk volna, csakugyan bekövetkezett. A tűz keletkezési helyétől balra tüzet fogott Herzig Ignác háza is. Ácsapott a láng a gazdasági épületekre is, honnét szerencsére a nagy értéket képviselő lábasjóságot már kiterelték. Ekkor már monhatetlen volt Schulez kereskedő háza is, mely rövid percek alatt szintén a lángok martaléka lön.

Most tünjt ki, mily kintűnő gondolat volt a helybeli róm. kath. templomnak bádoggal történt befedése. Ha a tetőn még a régi faszindely áll, nem menti meg ezt sem senki a porrá égéstől.

A Schulez-féle házról, utca lévén közebe, megállt a veszedelem, s az oltók munkája is inkább már arra irányult, hogy az égő gerendákat teljesen ártalmatlanná tegyék. Tizenegy órákor már a tűz teljesen lokalizálva volt.

A gyújtó villám a Politzer-féle ház közepe részén, a kémény mellett csapott le, hol átszakította a padlást, a kamarában érintkezett a földdel. A ház padlásán, elég esztalatlannal, nagymennyiségű száraz takarmány volt felhalmozva s ez fogott tüzet a

villamos szikrától, mely természetesen pillanatok alatt lángban állott.

A tűz által elpusztított romok azonban még másnap is elég munkát adtak a kárvallott tulajdonosoknak. Az összes kár megközelíti a hatvanezer koronát.

Tüz Nagyjeszenben.

Még a mártóni veszedelem alatt érkezett meg a hír, hogy Nagyjeszen is ég. Itt is villámgyújtott fel egy nagyjeszeni gazdát, s elhamvasztotta még a közelfekvő szomszédságat is. Szerencsére itt sem esett emberéletben kár. Tudósítónk értesítése szerint összesen négy épület és a harangláb lett a tűz martaléka.

H I R E K.

A F. M. K. E. negyedszázados ünnepének hivatalos programja.

Szeptember 11-én: A vendégeknek a különböző vonatkokkal való érkezése, fogadása és elszállásolása. D. u. 3 órakor az *igazgató választmány* ülése a városháza dísztermében. Az ülés nyilvános s azon mindenki részt vehet. Tanácskozás és határozati joggal azonban csak az igazgató választmány tagjai birnak. Este 8 órakor *ismerkedési estély* a Katolikus Kőr nagytermében (Tóth Vilmos-utca 4. szám, I. emelet.) Étkezés étlap szerint. — *Szeptember 12-én:* D. e. 9 órakor *ünnepélyes isteni tisztelet* az ev. református hitközség templomában. (Zoárd utca 4.) D. e. 10 órakor *ünnepélyes isteni tisztelet* a Szent-Vince apácák templomában (Plébánia-utca.) A misét dr. *Batthyány Vilmos* gróf fölszentelt püspök, nyitrai segédpüspök mondja. D. e. 11 órakor a *F. M. K. E. XXV-ik és jubiláris közgyűlése* a vármegyeház nagytermében. D. u. fél 2 órakor *társasébd* a Sörkertben. (Egy teríték ára 6 korona.)

Vívóakadémia. *Pellegrini József*, a mi kedves vívómesterünk, ki rövid itt tartózkodása alatt teljesen megnyerte közönségünk szeretetét, tanítványaival a folyó hó 21-én nagy-szalású vívóakadémiát rendez, melyen úgy az iskolavívást, mint a szabad vívást be fogják mutatni. Tanítványainak sikerült a mestert rávenni, hogy itt tartózkodását hosszabbítsa meg egy hónappal s így a mester még október hó végéig ad leckéket. Ha valakinek kedve volna a kiváló sportot elsajátítani, úgy mindennap jelentkezhetik a mester lakásán. A vívóakadémia programját a jövő számunkban fogjuk közölni.

A vármegye közigazgatási bizottsága ezuttal kivételesen nem a folyó hó 12-én, hanem 10-én tagja megtartani rendes ülését. A bizottság tagjai ily értelemben már értesítettek is.

Eszküvő. *Kúha Károly*, volt töröcszentmártóni felső kereskedelmi iskolai tanár, a folyó hó 14-én tartja *esküvőjét* *Özvegy Linberger Istvánné* kedves leányával, *Stefivel*.

Pribóol majális. A pribóci majális, amelyet már két ízben, aug. 20-án és 25-én, kellett elhalasztani az esős idő miatt, mégis megtartja a rendezőség. Ezuttal szept. 15-én, van kintzve a mulatság napjával és a beállott szép idő reméli engedi, hogy ezuttal az elemek nem fogják megzavarni a majális megtartását. Egyebekben a terv nem változott, s így minden olyképen lesz rendezve, amint azt a mulatságról már előre megirtuk.

Lukaolu László nagybeteg. Dr. Lukaciu László, a Belényesön, minap, megválasztott országgyűlési képviselő, laclafusi plébános, súlyos betegnek fekszik lakásán. Dr. Lukaciu már hatvan esztendő is elmúlt és a választási kampány izzalma annyira megviselték, hogy régi reumatikus bántalmához súlyos természeti belső komplikáció is járult hozzá. A képviselő állapota tegnapi óta annyira válságosra fordult, hogy környezete minden pillanatban a legrosszabbtól tart.

Műkedvelői előadás. Mult szombaton ismételték meg lelkes műkedvelőink a Stubnyafütrdön már a mult hónapban előadott s nagy sikert elért darabjait. Tették ezt azért, mert a töröci publikumnak igen tekintélyes része nem ment el Stubnyafütrdre annak idején s így méltán gondolhatták, hogy a körponton megismélt előadást mindenki örömmel nézi meg. Fáradozásukban természetesen csatlakoztak, mert számításon kívül hagyták, hogy a mi publikumunkról van szó, amely óriási tökéletességgel van berendezkedve arra, hogy amikor a társadalmi élet unalma fölött rivó szavainak néhány lelkes ember beugrik s mulattatására, a társadalom fölélénkítésére valamit rendez — kifogásai, melyek lehetővé teszik, hogy odujában maradhasson — ki ne fogyanak. Kevés ember volt az előadás. Ugy tünd fel, mintha egyáltalában alig volna Turócmegyében egy-két fiatalember. Vagy talán tényleg nincs is. Az előadás kintnően sikerült. Az egyes szereplőket nem akarjuk ismételtelen méltatni. Annnyit okvetetlenül konstatálnunk kell, hogy amennyiben az lehetséges egyáltalán, az előadás még tökéletesebb volt, mint az első. Talán a szokott környezett, ismert szinpad — no meg az egyszer elért siker lelkesítő tudata járultak ehhez. Minden egyes szereplő remekelt. Igaz dicséretet érdemel a rendező, akinek rutinizott kezérvővása tükröződött le a vasárnapi előadásból. A táncmulatságon bár kevés, de jókedvű fiatalok voltak részt, amely a késő reggeli órákig maradt együtt.

A F. M. K. E. negyedszázados ünnepe.

A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületet jubiláris közgyűlése alkalmából igen számosan üdvözlik. Wekkerle Sándor dr. miniszterelnök levélben mentette ki magát, hogy a magyar kultúra ünnepein sokoldalú hivatalos elfoglaltsága miatt meg nem jelenhetik, de egyszerűsmin az egyesületet hazafias, áldásos működésének alkalmából a legmelegebben üdvözli. A D. K. E. *Pallavicini Ede* ögróf elnök aláírásával a következő levélben üdvözli a F. M. K. E.-t: Az a negyedszázad, melynek határkövéhez a F. M. K. E. most eljutott, a dicsőséges nemzeti munkának és nagy nemzeti feladatok sikeres megoldásának hosszú időszaka volt. Azokat a vágyakat, melyeket a F. M. K. E. is megvalósítani törekszik abban az exponált ország-részben, nem sikerült ugyan eddigéig sem minden vonatkozásban elérni, de létjogosult-

ságát az alkotások egész tömegével és a közügyek oly kiváló szolgálatával igazolta eddigéig is a F. M. K. E., hogy jövőendő munkásságától is csak azt várhatja minden hazafi, hogy lelkesedéssel és szeretettel fogja továbbra is szolgálni a közös célt: a magyar hazának magyarrá (ételét). Hogy a F. M. K. E.-nek ezen munkássága eredményében a lefolyt negyedszázad munkáját is fölülhaladja és hogy a társadalom áldozatkészségével a F. M. K. E. érdekei aránytalanul nagyobb mértékben, mint eddig történt, istápolja, ehhez kíván a D. K. E. egész lelkesedéssel kitaratást és sikert. „Ezenkívül üdvözölték még a F. M. K. E.-ét az Erdélyi Múzeum Egyesület, az Országos Magyar Erdészeti Egyesület, a Budai Dalárda, a Nagypénteki Református Társaság és az egyesület számos tagja. A jubiláris közgyűlésre napról-napra sokan jelentkeztek. Ujabbban Lits Gyula honti és dr. Palugyai Móric lipóti főispánok és Hont vármegye küldöttsége jelentették be magukat. A főispánok, a jubiláris közgyűlés tiszteletére, díszmagyarban fognak megjelenni. A F. M. K. E. elnöksége újból fölkeri azokat a tagokat, akik a jubiláris közgyűlésen résztvenni akarnak, hogy szept. 7-ig bezárólag az egyesület főtitkár hivatalánál jelentkezni sziveskedjenek, mert a később jelentkezők elszállásolásáért nem vállalhat felelősséget.

Tűz volt Draskócon, a folyó hó 4-én reggel 8 órakor. Eddig ki nem derített okból kigyulladt *Tilo József* gazda félreeső csútre, mely dacára a gyorsan ott termett segítségnek, porrá égett. A csútrben nagymennyiségű takarmány volt halmozva. Hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, az csak az egész éjjel permetező csőnek köszönhető, mely a közelfekvő, gyulekony anyaggal fedett tetőket teljesen áztattatta. Valószínűtlenül tartják, hogy a tűz gyújtogatásból ered s a csendőrség letartóztatta *Rumán Jánost*, ki alaposan gyanúsítatik a gyújtogatással.

Tót nemzetiségi akoló. Változó szerencsével, de azért csak mozognak a tót nemzetiségiék. *Hodssa* Milán jár legelő, addig, míg szabadlábban van. Most népgyűléseket szervez, Pozsonyban és Zsolnán fog szónokolni, vesszőparipájára, az általános választói jogra ülven. Másképpen is beszélőtnék magukról. De ezek már következmények. Következményei az olyan „akcióknak“, aminők Pozsonyban és Zsolnán fognak leviharzani. Hatósági beavatkozások, mint utóhangjai a „hazájukhoz hű“ nemzetiségi kolompokok véresszájuzágának. A szakolcai Ludove Nov. ellen Grater lábi plébános becsületésért, a kir. ügyész pedig izgatás miatt indított pert. Szakolcáról egyéb újság is érkezik. *Novák* kápiánt *Rainer* püspök, esztergomi általános érseki helynök papi funkciója alól egy évre felfüggesztette. Nyári hullámoknak ezek is elegendőek.

Fizetésrendezés a Ksod. vasutnál. A Ksod. vasut igazgatósága — szárolva a megváltozott megéllhetési viszonyokkal és méltányolva a személyzetnek mindenkor buzgó és hű szolgálatéért, valamint nehéz viszonyok közt tanusított rendkívüli munkásságát — a személyzet illetményeit rendezte és újból akként állapította meg, hogy ezáltal a személyzet anyagi helyzete mi kívánni valót sem hagy maga után. Az igazgatóság az illetményrendezéssel kapcsolatosan oly új illetménytáblázatokat léptetett életbe, ame-

lyekben az alkalmazottak szolgálati minőségük és előképzettségük szerint csoportosítatnak és ezáltal igényeik megfelelő méltánylásban részesülhetnek. A tisztvisetők kilenc fizetési osztályba soroztatnak, a többi évi fizetéssel alkalmazottak pedig harmincöt fizetési csoportba osztatnak. A lakáspénzek szempontjából az állomáshelyek öt osztályba soroztatnak. A I. lakáspénzosztályba tartozik Budapest. A II. lakáspénzosztályba tartoznak: Kassa és Teschen. A III. lakáspénzosztályba tartoznak: Rutka, Zsolna és Odeberg. A IV. lakáspénzosztályba tartoznak: Alsókubin, Bártfa, Eperjes, Igló, Késmárk, Lőcse, Liptószentmiklós, Poprád, Rózsahegy és Rózsahegy-fonógyár. Végül az V. lakáspénzosztályba tartoznak mindazok a községek és telepek, melyek a I–IV. lakáspénzosztályokba nem sorozhatók. A vasuti alkalmazottak fizetésük illetén rendezésével nagyon meglehetnek elégedve és hálásan elismerhetik ruttkai Ráth Péternek és az egész igazgatóságának gondoskodó jóakarát, mely a vezetőség részéről sohasem hiányzott.

Pocsolyába fuladt a folyó hó 2-án Palocsik Anna szucsányi lakosnő. A szerencsétlen asszonyt reggelre ott találták hozzátartozói az udvaron lévő pocsolyába, melybe ugylátszik önmagát fulasztotta bele, hirtelen rájött elmézarában. Az asszony ugyanis hosszabb idő óta súlyos ideggyógybeteg volt. A holttesten külső erőnek nyomai nem voltak észlelhetők.

Drágább lesz a gyufa, mert a cseh gyufagyárosok szeptember 1-től kezdve felemelik a gyufa árát. De még itt sem állnak meg, mert már előre kijelentik, hogy a termelési költség emelkedése következtében legközelebb ismét megdrágítják a gyufát.

Björnson a magyarországi tótokról. Björnsterne Björnson cikket irt az európai nemzetiségi kérdéstről, amely egyidőben jelenik meg franciául a „Courrier Européen”, németül a müncheni „März” és olaszul a római „Le Spettatore” című folyóiratokban. Erről a cikkről azt írja a prágai Csasz című lap, hogy Björnson szóba hozza benne Európa előtt a magyarországi tótok szónalomrameltő helyzetét. Érdekes lenne megtudni, hogy Björnson személyes, közvetlen tapasztalatok, vagy hazudó nemzetiségi írók jelentéseinek alapján győződött-e meg a magyarországi tótok származás helyetéről?

Házitolvaj. Löwy Mór helybeli gabonakereskedő lopáson érte Baesiak Pál nevű cselédjét. Ures zsákokat, köleskását, szappant stb-ét találták nála kb. 50 korona értékben. A csendőrség megindította a nyomozást.

A nemzetiségi urak figyelmébe. Ezek az urak mindig nagyra vannak az amerikai viszonyokkal. Szeretik azt úgy feltüntetni, mint a teljes szabadság eldorádját, hol természetesen az anyanyelv az angol nyelv rovására korlátlanul művelhető. Pedig ez nincs egészen így! Pennsylvániában történt a múlt hetekben, hogy egy bíró 20 dollár bírsággal sajtott egy lengyel embert, mivel gyermekét lengyel zugiskolába járatta. A bíró ezenfelül 80 napi dologházat helyeztet számára kiltatásba, ha ugyanabba a hibába még egyszer visszaesnék. Mi józanul gondolkodik a bírónak ezt az eljárását teljesen helyeseljük. Elvégre az Egyesült Államok hivatalos nyelve az angol, melyet kötelessége megtanulni mindenkinek. Akinek pedig

ez nem tetszik, tessék visszaszámolni oda, a honnét úgy sem invitálta senki, az ily rezonáló urakat. De hát mit szólnak ehhez a nemzetiségi urak?

Bérmontve, bármely állomásra 5 kilós postakosarakban csemegeszőlő 3-50, őszi barack 5-00 berencei szilva 3-00, paradicsomot 2 koronáért szállít Lang kivitelű tüzlete Eger, Hevesmegye.

Nyilttér.

(E rovatban közölték nem felelő a szerkesztő.)

Tekintetes

Matuskovich Lajos urnak

Szolván.

Kedves barátunk!

Bargár Gábor znióváraljai ügyvéd a „Národnice Noviny” folyó évi 96. számában nyilatkozatot tett közöz, melyben magát a lovagiasság mezébe burkolva, multadra való általános hivatkozással indokolja azt, hogy a rajta elkövetett tetteles sértésért tőled lovagias elégtételt nem kért.

Ezen reád nézve sértő nyilatkozat alapján átvettük megbízatásodat.

Felkerestük Bargár ügyvédet s fölhevítük, hogy multad ellen vélt kifogását velünk határozott formában közölje.

Ennek megtörténével utána járva, minden kétséget kizárólag meggyőződünk arról, hogy az általa fölhozott kifogás teljesen alaptalan valótlanúság s mintfog dacára annak, hogy erre bizonyítékot szolgáltatunk neki, nyilatkozatát rektifikálni hajlandó nem volt, nyilvánvaló, hogy ezt azzal a célnalossággal tette közöz, hogy a lovagias elégtételvétel alól való kibuvását palástolja, a lovagias világot félrevezesse s annak elitélő véleményét magáról elhárítsa, s az elszenvedett tetteles sértésért személyednek a nyilvánosság előtt illetően való megrágalalmazásával keressen megtorlást.

Ily célokat szolgáló nyilatkozata tehát nézetünk szerint egyéniségednek mindeztideig híven megörzölt kifogástalan, lovagias urit voltát egyáltalában nem érintheti.

Ezek után az ügyet részéről a lovagiasság szabályai szerint befejeztünk nyilvánítjuk. Znióváralja, 1907. szeptember 7.

Dugovich Titus s. k.

Párvy Endre s. k.

Megbizottaimnak fenti nyilatkozata után nem tartom többé szükségesnek, hogy Bargár Gábor ügyvéd nyilatkozatára válaszoljak s ügyemet a nagyközönség ítéletére bízom. Szolván, 1907. szept. 7-én.

Matuskovich Lajos.

KÖZGAZDASÁG.

Borókabogyók gyorsított szállítása. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara előterjesztése folytán a m. kir. államvasutak igazgatósága a kocsiakományokban feladásra kerülő borókabogyó szállítványoknak gyors továbbítása iránt megette a szükséges intézkedéseket.

Magyar kiállítás Londonban. Magyarország mezőgazdasága, ipara és kereskedelme sok fontos életképes ágában már a külföld elé gravitál, nemzeti érdekünk pedig meg-

kívánja, hogy kulturánk minden ága felől alaposan tájékozassuk a külföld művelő államaikat. A külföld érdekeltségének praktikus informálására semmitéle alkalom sem kedvezőbb egy jól csoportosított kiállításnál, mely egyrészt helyes képet nyújt kulturális haladásunkról, másrészt alkalmat ad arra is, hogy a világgiaora megérett hazai ipari, mezőgazdasági és művészeti termékeinket rendszeres üzleti összeköttetések egyengetése céljából is bemutassuk az érdekeltség legilletékesebb tényezőinek. Ezek szemelölt tartásával a hazai közgazdaság érdekeltségesei körében mozgalom indult meg, amely egy magyar kiállításnak 1908-ban Londonban való rendezését tűzte ki célul. Magyarország iparának és kereskedelmének ezen kiállításnál méltó módon való képviseltetése érdekében a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara ezáltal felhívja kerületéhez tartozó mindazon iparosait és kereskedőit, kik olyan cikkeket gyártásával vagy forgalomba hozatalával foglalkoznak, melyek exportképesek és a külföldön könnyen elhelyezést nyerhetnek, hogy a kiállításban részt vegyenek. Az egyelőre kötelezettség nélkül járó bejelentési ívek, amelyek legkésőbb f. évi szeptember hó 15-ig küldendők be a kiállítás előkészítő-bizottságának címére (Budapest, Rákóczi-ut. 22. sz. II. em. 14.) beszerezhetők a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalánál.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Dom-szálloda

Turócszentmárton

Az izraelita ünnepek alkalmából
mélyen tisztelt vendégeimnek

boldog új évet

kívánok!

Kiváló tisztelettel

Rösler József

Vadon termő, hegyi gyümölcsből
készült, legfinomabb zamatu

málnaszörpöt

5 kilós bádogdobozokban, netto
4½ kg. tartalommal, 7 koronáért
bérmontve szállít GAZDIK JÁNOS
gyógyszerész Kőrömbányán.

KALOGÉN

BRÁZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

Ügyvédi irodába

•• i r n o k ••

kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

1907. évi 2852. sz.

Tölgyfaeladási hirdetemény.

A zsarnócai m. kir. erdőhivatal (Bars megye) tanácstermében az 1907. évi október hó 14. napján délelőtt 10 és fél óraker nyílvános írásbeli versenytárgyalás utján eladásra kerül tövön az erdőben a selmeczányai m. kir. erdőgondnokságnak

1. a „D“ gazdasági osztály I. vágásorozat 5. tag 33., 34., 35. és 38., valamint 39., 39a. és 40. erdőrésztletében 663 drb tölgyfa és 23 drb cserfa, illetve 397 drb tölgyfa és 1 drb, cserfa, mindössze 1060 drb tölgyfa és 24 drb cserfa 22881 kor. 21 fillér kikiáltási árral;

2. a „D“ gazd. osztály I. vágásorozat 6. tag 60. erdőrésztletében 256 drb tölgyfa 6434 korona 36 fillér kikiáltási árral;

3. a „D“ gazd. osztály II. vágásorozat 10. tag 23. erdőrésztletében 3360 drb tölgyfa, 671 drb cserfa és 913 drb bükkfa, gyertyánfa 28059 kor. 10 fillér kikiáltási árral;

4. a „D“ gazd. osztály II. vágásorozat 12. tag 36/a, 36/b, valamint 40. erdőrésztletében 294 drb tölgyfa, 1 drb cserfa, 4 drb kőris és juharcfa és 17 drb bükk- és gyertyánfa 12313 kor. 56 fillér kikiáltási árral;

5. az „A“ gazd. osztály I. vágásorozat 1. tag 8/b erdőrésztletében 320 drb tölgyfa és 17 drb bükkfa és gyertyánfa 15489 korona 90 fillér kikiáltási árral.

Versenyzők felhivatnak, hogy szabályszerűen kiállított és 1 koronás bélyeggel ellátott, valamint a kikiáltási ár 10%-nak megfelelő bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlataikat, melyek a jelen hirdetemény minden egyes tételére külön-külön borítékba zárva és kívül mindenikének borítékán az értékesítési tárgy, melyre az ajánlat vonatkozik, megjelölendő, legkésőbbben a versenytárgyalásra kitűzött óráig annál is inkább nyujtsák be az alulírott m. kir. erdőhivatalhoz, mert a későbbben beérkező ajánlatok, valamint általában távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek és felbontatlanul visszautasítatnak.

Az ajánlatnak tartalmaznia kell ezenkívül ajánlattevő azon határozott kijelentését is, hogy az általános és részletes árverési és szerződési feltételeket ismeri s ezeknek magát feltétlenül aláveti.

A feltételek az erdőhivatalnál ez évi szeptember hó 8-tól kezdődőleg a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zsarnócan, 1907. augusztus hóban.

M. kir. erdőhivatal.

Nagyságos asszony,

tudja-e, hogy a maláta-kávó vásárlásánál miért kell Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utánzatot kap, mely a »Kathreiner«-t kitüntető, mindeneségyen eltérő.

Csakis a **Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé**

birja, különleges előállítású módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamátját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékeztetőbe vélni, hogy a valódi »Kathreiner« csakis zárt eredeti csomagokban kapható »Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé« felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

1907. El. 55/3.

Árlejtési hirdetemény.

A znióváraljai kir. járásbírószág hivatali és fogházhelyiségeinek 1908. évi fűtésére szükségess 102 köbméter bükkfa, valamint a világításra szükséges 50 klgr. kőolaj, nemkülönbben az ugyanazon évi könyvkötői munkálatok (körülbelül 10 könyv bekötésének) biztosítása céljából, minthogy az 1907. évi szeptember hó 2-ik napján megtartott árlejtés eredményre nem vezetett, alulír kir. járásbírószág hivatali helyiségében f. évi október hó 3-ik napján d. e. 9 óraker újból nyilvános szóbeli, illetőleg zárt ajánlati verseaytárgyalás fog megtartatni.

A szállítás a fa felerészére 1908. január 1. napjáig, a második felerészére pedig 1908. október 6. napjára befejezendő.

A könyvek 1908. március 1-ig bekötendők és a világítási anyag a szükséghez képest szállítandó.

Árlejtteni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a fentebb kitett határidőig ajánlataikat írásban és minden cikke külön is beadhatják és hogy a megkötendő szerződés az államkincstár részéről a felsőbb jóvá-

hagyástól feltételezeten jut érvényre, míg az ajánlattevőt a szerződés aláírásával azonnal kötelezi.

A leteendő bánatpénz a fa tekintetében 26 korona, a világítási anyag és a könyvkötői munkálatok tekintetében 2—2 koronában állapítatik meg.

A részleteseob feltételek ezen kir. járásbírószág vezetőjénél bármikor a hivatalos órák alatt tudhatók meg. Znióváralján, 1907. szeptember 2.

Éder, kir. járásbíró.

3—4 középiskolát végzett, jó házból való fiu

tanoncúl

felvétetik Moskóczi Ferencné könyv- és papirkereskedésében Turócszentmártonban.

Ajánlok jutányos napi áron elsőrendű minőségű

Vetőrozsoot és Vetőbuzát

Raktáron tartok kartellen kívüli gyártmányu Superfosfat és Thomassalak-mütrágyát és Bellán-féle kévekötelet. Veszek minden mennyiségű és fajtájú gabonát a legmagasabb napi árfolyam szerint.

Löwy Mór, Turócszentmártonban.

Fényképező készülékek

nagy választéka

Moskóczi Ferencné

könyvkereskedésében Turócszentmárton.

Leopold Győző... Saját érdekében hirdessen kizárólag... A hirdetői díjazás által... Kiszáraztatott...

Reguly-féle
RÓMAI VÉRILTÍTÓ-SZÖRP

gyógyos...
Budapest, VI., Központi Városház. (Károly-körút) 24.

KÉSMÁRKI
LENVÁSZON
DAMÁST.

árut csak akkor valódiak,
ha ezen védjegyvel vannak ellátva.

YÉRSZEGENYSEG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGENSÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGNER-féle**
TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erőit, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-90 kor. Nagy üveg 8 kor. Kapható gyógyárakban.
Postán küldi: **KOBONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

A legjobb árakat
RÉSZLETFIZETÉSRE

szárazon szabott órákat szállítja Magyarország s minden más fellegvárba külföldre.

BRUSWETTER JÁNOS órásmester
SZEGEDEN.

TUDÓBAJOKNAK

de mindenkinek, aki köhög, rohad, véráramban szenvedést tapasztal.

Halálpi-féle hársfamezszőrp
Miniatörvegt 8 koronára köld.
APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÚT 64.

WATSCHER VILMOS

elismerett legelőcsőbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Helyük vendéglőben élkezik Budapestent
SCHULLER FERENCZ
ulconnan berendezett előrangú szerműben.
Budapest, VI., Andrássy-ut 159.

A világot bámulatba ejti a
Hammond
írógép.

Kizárólagos elárverés:
FARAGÓ TESTVÉREK
Budapest, V., Arany János-s. 8.
Kérjen mindenki prospektust!

BALASSA FÉLE UGORKATÉ

Beszéplő, majfoló, pattanás, mifeleszer, ráncok, elidőnő az arcáról a valódi ügorka.

Egy üveg ára 2 korona.
Hosszú üvegárakban 1 K, puder 1-20 K.

Félszékeli: **BALASSA KORNÉL** gyógyházat
déli ház: Budapest, Andrássy-ut 17.

KATZER részv. társaság
megóvó-intézet
az első és legnagyobb
1/2 millió részvény-
tőke.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (sz. 1-11 ház), 45, 46, és Uj-utca 43.
Katzér szőrmearú a egész világon el vannak terjedve és előrangúak.

NISS
FERENCSEI
NAGY

400000
VASARLÓN
NISS-FÉLE
FERENCSE-SORSJEGY
NISS-KAROLY-TÁRSASÁG
BUDAPEST KOSSUTH L. U. 16.

BABYMIRA-CRÉM
legjobb asor kistőcsák, ótvár, ráncok, feldőrszűt és kipállott bőr gyógyítására.
Egyedül készítő:
BRODJOVIN H. gyógyez. ZÁGRÁB
3 doboz ára bóm. 8 x 20 f., 10 doboz 8 x 30 f.

A BREZDAI MOTORGYÁR
résztvénytársaság
benzin-, gáz-, aratógáz-motorok és benzín lekomobiljait szaktörőkben elismerték, jobbak az összes gyártmányok között.
Főigazgató: **BELLÉRT IGNÁC és Tsa**
Budapest, VI., Turóc-körút 41.
Prospektus ingyen.

Pacific

TOIÁS KÉSZÍTMÉNY
teljeskörűen helyezett kábelvezető és ótvár és fűzők.
NAGY MEGTAKARÍTÁS.
Kapható minden fűzőszertárban és áruházaiban. Készítő:
STROBENZT TESTVÉREK R. F.
végvárosi gyára, BUDAPEST.

„Zsorna”-féle
NEPELEJTS védjegyű férfi-nyakkendő, kintő magyar ipari **PÁRIS** Szálloda

Szálloda: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
100 szoba 2-30 K-tól feljebb. Alkalmakkor az villanyvilágítással együtt. Fűtés, melegvíz, kávéház, étterem. Villamos és megállóhely az egész pályaudvarra.